

کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار ایران (یک نظریه داده بنیاد)

محمد حسین قربانی^{۱*}، حمید رضا صفری جعفرلو^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۷/۱۹

چکیده

هدف: هدف از تحقیق حاضر، تدوین الگوی جامع کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار ایران بود.

روش شناسی: این پژوهش یک تحقیق کیفی بود که براساس نظریه داده بنیاد انجام شد. مشارکت کنندگان در تحقیق شامل ۲۱ نفر از خبرگان و صاحب نظران در حوزه توسعه پایدار ورزش بود که با استفاده از دو روش نمونه گیری نظری و گلوله برفی انتخاب شدند. جهت گردآوری داده ها از روش مصاحبه استفاده شد. در فرایند تجربه و تحلیل، داده های حاصل از مصاحبه در سه مرحله مورد کدگذاری باز، محوری و انتخابی قرار گرفت. **یافته ها:** با توجه به یافته های پژوهش، تعداد ۷۲۹ برچسب مفهومی نگارش شد و از بین این موارد ۸۱ کارکرد ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار شناسایی گردید که این تعداد در ۱۷ مفهوم خلاصه شدند و این مفاهیم در نهایت چهار مقوله کارکردهای توسعه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی را شکل دادند. **نتیجه گیری:** در راستای توسعه پایدار ایران می توان به ورزش و فعالیت بدنی به عنوان یک اهرم قدرتمند و اثربخش نگرینست و الگوی مستخرج از این پژوهش، می تواند به عنوان یک چارچوب هدایت گر جهت برنامه ریزی و سیاست گذاری های کلان در حوزه توسعه پایدار، خصوصاً در تدوین برنامه های توسعه هم در سطح کلان و هم در سطح برنامه توسعه ورزش کشور به کار گرفته شود.

واژه های کلیدی: ورزش، تربیت بدنی، توسعه پایدار، توسعه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی

۱. استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران، ایران. ۲. استادیار دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.

*. نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: E-mail: ghorbani.moho@gmail.com

مقدمه

یکی از مباحث مناقشه‌آمیز سه دهه اخیر در ایران، توسعه ملی و مباحث پیرامونی آن همچون ابعاد توسعه، توسعه متوازن، عوامل و موانع توسعه و جایگاه کشور در فرآیند توسعه جهانی بوده است (Rabani, 2009). براساس ادبیات موجود، با توجه به گستردگی حیطه عمل و پیچیدگی توسعه، صاحب‌نظران مختلف توسعه پایدار را از جنبه‌های مختلفی از قبیل پایداری صرف سیستم انسانی، پایداری بوم‌شناختی، پایداری اقتصادی، و پایداری اجتماعی، طبقه‌بندی و تحلیل کرده‌اند (Redclift, 1992; Turner, 1993). در یک نگاه کلی، توسعه پایدار را می‌توان به معنای تلفیق اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی برای حداکثرسازی رفاه انسان فعلی بدون آسیب به توانایی نسل‌های آتی برای برآوردن نیازهایشان تعریف نمود. به این ترتیب توسعه پایدار را می‌توان مدیریت روابط سیستم‌های انسانی و اکوسیستم‌های طبیعی به منظور استفاده پایدار از منابع در جهت تامین رفاه نسل‌های حال و آینده تعریف کرد. افزودن پسوند پایدار به توسعه به علت گستردگی آثار جانبی طرح‌های توسعه در درمان جامعه و همچنین آثار فراملی و جهانی آن‌هاست (Zahedi, 2011). توسعه پایدار همچنین بر اهمیت وجود چشم‌اندازهای بلندمدت در مورد نتیجه فعالیت‌های امروز و همکاری جهانی در بین کشورها برای رسیدن به راه‌حل‌های موثر تاکید می‌گذارد. این عناصر توسعه پایدار را به صورت هدف کلیدی برای صورت‌بندی سیاست‌های داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی در قرن ۲۱ درآورده است (Kirkpatrick, 2001).

بسیاری از دانشمندان اعتقاد دارند که ورزش با توجه به ظرفیت‌های خود می‌تواند یکی از اهرم‌های

موثر توسعه پایدار کشورها باشد. در این راستا، لاوسن (۲۰۰۵) بیان می‌کند ورزش با توانمندسازی افراد، تسهیل و توسعه ارتباطات اجتماعی و همچنین از بین بردن فقر و تبعیض اجتماعی می‌تواند نقش بسزایی در توسعه پایدار جوامع بازی کند (Lawson, 2005). امروزه، اهمیت فرهنگی و اجتماعی ورزش در مقیاس ملی و بین‌المللی به حدی است که کمیته بین‌المللی المپیک با ۱۱ کشور عضو در المپیک اول (۱۸۹۶)، به ۲۰۹ کشور عضو رسیده و در سطح جهانی کمیته‌های ملی المپیک را به صورت مستقل و غیردولتی به وجود آورده است به‌طوری‌که از سازمان ملل متحد نیز از نظر تعداد اعضاء، کمیت و کیفیت فعالیت‌ها و تأثیرگذاری فرهنگی در جوامع بشری فراتر رفته است.

بر مبنای مطالعه قربانی (۱۳۹۳)، کارکردهای اخلاقی و فرهنگی ورزش را می‌توان در سه سطح فردی، ملی و بین‌المللی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. در سطح فردی، ورزش و حضور در عرصه‌های مرتبط با ورزش منجر به شکل‌گیری، توسعه و انتقال ارزش‌هایی چون انضباط، تندرستی، رفتار جوانمردانه، رقابت، تلاش و کوشش، پشتکار و نیل به هدف می‌گردد چرا که عرصه‌های ورزشی مملو از مصادیق و رخدادهایی است که این ارزش‌ها را مرتباً نمایش و تقویت می‌کند. همچنین ورزش، افراد جامعه را از انحرافات و آسیب‌های اجتماعی دور نگه می‌دارد. در سطح ملی، ورزش عاملی است برای ایجاد هویت، انسجام و همبستگی ملی. مصادیق این کارکرد ورزش را می‌توان در احساس هویت، رضایت و غرور جامعه بعد از پیروزی تیم‌های ملی دانست. در سطح بین‌المللی، فرصتی است برای انتقال و گسترش میراث فرهنگی و ارزش‌های اخلاقی و انسانی جامعه به ملت‌های

ابعاد اجتماعی باید تاکید نمود که مشارکت در ورزش می‌تواند منجر به بهبود عزت نفس، تعامل اجتماعی و پیوستگی گروهی و علائم افسردگی کمتری منجر شود. مشارکت در ورزش با بهبود بهداشت اجتماعی و روانشناختی و رای سایر اشکال اوقات فراغت بویژه برای کودکان و بزرگسالان همبسته است (Eime, 2013). بعلاوه، مطالعات نشان داده است که سرمایه‌گذاری و توجه دولت به ورزش از یک سو منجر به ایجاد و توسعه هویت ملی و افتخار ملی، توسعه اجتماعی و انسجام و اتحاد، جلوگیری از بروز جرم و جنایت، توسعه سلامت، آموزش و مزایای اقتصادی می‌گردد و از سویی دیگر منجر به کاهش جرم و جنایت، بهبود سلامت جامعه، و ایجاد سرمایه اجتماعی می‌شود (Hayhurst, 2015; Jaitman, 2017; Kirkpatrick, 2001; Levermore, 2008; Levermore, 2010). لورمر و بیکام (۲۰۰۹) مزایا و کارکردهای ورزش را در شش حوزه طبقه‌بندی نموده است: ۱- حل تعارض‌ها و درک تفاوت‌ها و تنوع فرهنگی ۲- ایجاد زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی و اجتماعی. ۳-افزایش آگاهی، مخصوصاً از طریق آموزش، ۴- توانمندسازی، ۵- تاثیر مستقیم بر روی عوامل جسمی و روانشناختی و به‌طور کلی سلامت عمومی. ۶- توسعه اقتصادی و ریشه کنی فقر (Levermore, 2009).

علاوه بر موارد فوق، تحقیقات و مطالعات مختلف، از جنبه‌های گوناگون، ورزش را به عنوان یکی از عمده‌ترین اهرم‌های توسعه، مدنظر قرار داده‌اند. در این راستا، با مطالعه دقیق پیشینه تحقیق می‌توان گفت برخی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه پایدار از طریق ورزش عبارت‌اند از: سلامتی (Schulenkorf, 2019)، میزبانی رویدادهای ورزشی (da Silva, Bramwell, 1997; Loland, 2006 2019)، توسعه گردشگری

دیگر و آشنایی و شناسایی ارزشهای سازنده فرهنگی سایر کشورها و نهادینه‌سازی این ارزش‌ها در داخل کشور. شورای برنامه جهانی انجمن اقتصاد جهانی در خصوص نقش ورزش در اجتماع، صنعت ورزش را به عنوان محرک‌های کلیدی رشد اقتصادی و به عنوان پتانسیل دست نخورده شناسایی نموده، و آن را به عنوان یکی از ده صنعت جهانی توصیف می‌کند که بواقع به حضوری جهانی دست یافته و منحصراً، اثرات طولانی مدت دارد که از رشد اقتصادی حمایت کند (Schwab, 2015). بر این اساس، ورزش باید در تلاش‌هایی برای گسترش رشد اقتصادی پایدار و جامع بکار گرفته شود. شاخص صنعت ورزش، تاثیر اقتصادی رویدادهای ورزشی میزبان، رونق اقتصاد و فرصت‌های اشتغال ایجاد شده از طریق ورزش، آن را به استراتژی‌های رشد اقتصادی مربوط می‌سازد و اهمیت ورزش را در توسعه پایدار دو چندان ساخته است. آگاهی رو به رشد از ارتباط بین فعالیت اقتصادی در صنعت ورزش و تاثیر مثبت آن بر بخش‌هایی مانند میزبانی و مهمان‌نوازی، گردشگری، ساخت و ساز، مراقبت بهداشتی و آموزش وجود دارد. این ارتباطات می‌تواند تاثیر مثبتی در سرمایه انسانی، تامین منابع و ایجاد زنجیره تامین ارزش داشته باشد (Edwards, 2012; Gibson, 2012; Hinch, 2018).

از بعدی دیگر، ورزش و تربیت‌بدنی می‌تواند نقشی مهم در سیاست پیشگیرانه سلامتی داشته باشد. اهمیت سلامت جسمانی و روانی و تندرستی در طول زندگی مردم در برنامه توسعه پایدار اولویت‌بندی شده است. این اهداف کاهش مرگ و میر زودرس و بهبود بهداشت روان و تندرستی، درمان اعتیاد و مصرف مواد و دسترسی جهانی به مراقبت بهداشتی را شامل می‌شوند. همچنین در

برقرار شود (Ramzaninejad, 2017). سپس با یادگیری سیاست‌های ورزشی، الگوی بومی، مدل‌های کاربردی و متناسب ایران را به کار گرفت. در نتیجه، مرور مطالعات داخلی و خارجی تصریح-گر، لزوم توجه و بررسی کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در بافت و خصوصیات خاص هر کشور است. علاوه بر این، نکته دیگر، نبود تحقیق و نظریه-ای جامع و یکپارچه و دربرگیرنده و تبیین‌کننده ابعاد مختلف کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار است؛ که این دو موضوع کلیدی، ضرورت انجام پژوهش در این راستا در داخل کشور را روشن می‌سازد و مطابق با این ضرورت، پژوهش حاضر به تدوین الگوی جامع کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار ایران پرداخته است.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش، یک تحقیق کیفی بود که براساس نظریه برخاسته از داده‌ها انجام گرفت. جامعه آماری این تحقیق را تمامی خبرگان و صاحب‌نظران در حوزه توسعه پایدار و توسعه اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و محیطی ورزش تشکیل داد. به منظور رسیدن به اهداف تحقیق، بعد از مطالعه مبانی، با ۲۱ نفر از نخبگان (تعداد ۸ عضو هیات علمی دارای سابقه و اطلاعات در زمینه توسعه پایدار و حوزه‌های مرتبط با آن، یک مربی ورزشی، دو بازیکن سابق تیم ملی، شش مدیر ارشد در وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های ورزشی و ۴ کارشناس خبره) مصاحبه نیمه ساختاریافته به عمل آمد. نمونه‌گیری در این مرحله بصورت هدفمند بود و به شکل گلوله‌برفی ادامه یافت که در نهایت با معیار اشباع نظری فرآیند مصاحبه و جمع‌آوری داده‌ها اتمام یافت.

ورزشی (Hinch, 2018; Gibson, 2012; Radicchi, 2013 Kiani, 2019)، افزایش گنجایش‌های سازمانی مانند منابع انسانی (Clutterbuck, 2019)، توسعه اماکن ورزشی (Jagemann, 2004)، ایجاد صلح (Beutler, 2008; Darnell, 2019; Giulianotti, 2015; Hayhurst, 2019)، توسعه ارتباطات اجتماعی (Lawson, 2005; Schulenkorf, 2012)؛ افزایش همبستگی و مشارکت اجتماعی (Loland, 2006)، احترام به محیط‌زیست (Jagemann, 2004)، تقویت سرمایه اجتماعی (Skinner, 2008)، کمک به توسعه تربیت و آموزش (Coakley, 2016)، توسعه سیاسی و روابط بین‌الملل (Darnell, 2019; Houlihan, 2003; Redeker, 2008)؛ ارتباطات فرهنگی (Schinke, 2008)؛ کاهش تبعیض نژادی و جنسیتی (Levermore, 2009)، کاهش رفتارهای بزه‌کاری و ضداجتماعی (Levermore, 2009)، توسعه زیرساخت‌ها (Levermore, 2008) و اقتصاد (Levermore, 2008; Levermore, 2010).

مرور مطالعات پیشین بیانگر نقش و اهمیت ورزش و تربیت بدنی در توسعه افراد، جوامع و کشورهای مختلف است. در این زمینه باید تاکید نمود موضع توسعه پایدار و مدل و الگوی کارکردهای آن در کشورهای مختلف به جهت تفاوت‌ها و خصوصیات خاص فرهنگی، اجتماعی، اعتقادی، اقتصادی و سیاسی آنها، متفاوت می‌باشد. در این راستا، رضوانی‌نژاد و هژبری (۱۳۹۶) بیان داشته‌اند، برای توسعه ورزش ایران، ابتدا باید پیوند استراتژیک نهاد ورزش با نهاد بهداشت و سلامتی، اقتصاد، فرهنگ و نظام تربیتی در سطح حاکمیت و سیاست‌گذاری

از طریق انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و منعطف با خبرگان و کارشناسان به منظور شناسایی مفاهیم، مقوله‌ها و قضایای مرتبط با «توسعه پایدار از طریق ورزش» تا دستیابی به یک اشباع نظری انجام گرفت. در فرایند تحلیل نظریه، داده‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی انجام گردید. اعتبار یافته‌های تحقیق از طریق بازنگری مداوم متن و کدها بوسیله همه اعضای تیم تحقیق در برهه‌های زمانی مختلف انجام گرفت و داده‌هایی که استخراج شد بصورت تصادفی در اختیار برخی نخبگان مشارکت‌کننده در تحقیق قرار گرفت و به تایید ایشان هم رسید. حوزه فعالیت و ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان پژوهش در جدول زیر خلاصه شده است:

جهت گردآوری داده‌ها، از ابزار مصاحبه نیمه‌ساختاریافته، تحلیل مستندات و منابع و همچنین پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شد. از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته مهم‌ترین کارکردها در بافت ورزش و جغرافیای ایران مورد شناسایی و مفهوم‌سازی قرار گرفت. هر مصاحبه بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه طول کشید. پس از هر مصاحبه، مطالب تایپ شدند و بلافاصله پس از مصاحبه، تحلیل و کدگذاری اولیه به شیوه مقایسه مداوم، انجام شد. پس از شناسایی کدها، مفاهیم و مقوله‌ها، نظریه برخاسته از داده‌ها در قالب مدل تحقیق ارائه گردید.

جهت شناسایی کارکردها براساس نظریه داده‌بنیاد^۱ (نوخاسته) اقدام شده است. این راهبرد بر سه عنصر: مفاهیم، مقوله‌ها و قضیه‌ها متکی است (دانایی‌فر و مظفری، ۱۳۸۷). مرحله اول فاز کیفی

جدول ۱. ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان پژوهش

حوزه فعالیت و ویژگی	تعداد	میانگین سن (سال)	تحصیلات
عضو هیات علمی	۸	۴۸	دکتری
مدیران ارشد ورزشی در وزارت ورزش و فدراسیون‌ها	۶	۴۶	کارشناسی ارشد
بازیکنان سابق تیم ملی	۲	۴۰	دکتری
کارشناس خبره	۴	۵۱	دکتری
مربی ورزشی	۱	۴۱	کارشناسی ارشد

یافته‌های تحقیق

داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها که شامل کدگذاری‌های باز، نظری، انتخابی و یادداشت‌نگاری است با مراحل کدگذاری باز، محوری و انتخابی رویکرد استراوس کوربینی تفاوت‌های اساسی دارد

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها در این مرحله از رویکرد گلگیری استفاده شده است. در رویکرد گلگیری نظریه داده‌بنیاد مراحل مختلف تحلیل

1. Grounded Theory

به‌طوری که در مرحله کدگذاری تعداد ۸۱ کد مستقل ایجاد شد. پس از شناسایی کدهای اولیه، این کدها بر پایه قرابت مفهومی و معنایی به ۱۷ مفهوم اصلی دسته‌بندی گردید و در سطح بعد، مفاهیم در قالب چهار مقوله توسعه پایدار اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی قرار گرفت (جدول ۲، ۳ و ۴). همانگونه که در جدول ۱، نمایش داده شده است، پس از شناسایی ۲۹ کد مستقل و مرتبط‌سازی آنها از نظر قرابت مفهومی و معنایی، شش مفهوم اصلی (اشاعه و تقویت فرهنگ ملی، ترویج ارزش‌های اخلاقی، اشاعه جوانمردی مقوله، تکثرگرایی، حفظ محیط‌زیست، ارتقاء سلامت عمومی) به عنوان کارکردهای ورزش و تربیت‌بدنی در یک گروه و حوزه مفهومی در نظر گرفته شد و این شش مفهوم در قالب توسعه فرهنگی نام‌گذاری گردیدند.

و در رویکرد گل‌یزی مراحل گفته‌شده همپوشانی و آمیختگی زیادی باهم دارند به‌طوری که تفکیک تحلیل داده‌ها در این رویکرد به مراحل جداگانه فوق شاید ممکن نباشد اما در هر حال کدگذاری باز اولین فعالیت تحلیلی پژوهشگر است که تفاوت‌هایی نیز با کدگذاری باز استراوس کوربینی دارد.

در این راستا، محقق با خواندن چندباره‌ی مصاحبه‌های پیاده شده و توجه به کل مباحث مطرح شده سعی کرد به فهمی کلی از مصاحبه‌ها دست‌یابد، سپس با خواندن بخش‌های مختلف هر مصاحبه و تحلیل کلمات، عبارات، جملات و پاراگراف‌ها، کدها مورد شناسایی و تدوین قرار گرفت. پس از کدگذاری متن کلیه مصاحبه‌ها، در مجموع تعداد ۷۲۹ کد اولیه (برچسب مفهومی) ایجاد شد. تعداد قابل توجهی از این کدها مشابه بوده و در مصاحبه‌های مختلف تکرار شده بودند؛

جدول ۲. کدها و مفاهیم کارکردهای فرهنگی ورزش و تربیت‌بدنی در راستای توسعه پایدار

مقوله	مفاهیم	کد
توسعه فرهنگی	اشاعه و تقویت فرهنگ ملی	انتقال و گسترش میراث فرهنگی و بازیهای بومی محلی برقراری ارتباطات بین فرهنگی اشاعه فرهنگ ایرانی اسلامی فهم و شناخت ارزشهای حاکم بر جامعه
	ترویج ارزشهای اخلاقی	ترویج صبر و بردباری ترویج ادب و احترام مبارزه با اوباشگری و بزه‌کاری مبارزه با فساد و تبانی
	اشاعه جوانمردی	اشاعه فرهنگ پهلوانی اشاعه فرهنگ نوع‌دوستی اشاعه عدالت و انصاف اشاعه فرهنگ کمک‌رسانی مبارزه با دوپینگ
	تکثرگرایی	گسترش روابط بین فردی و جمعی تقویت تنوع فرهنگی

تقویت تنوع قومیتی		
حفظ محیط زیست	توسعه فرهنگ حفظ محیط زیست و انس با طبیعت	
	ترویج استفاده از اماکن، سازه و تاسیسات سبز	
	ترویج فعالیت های زیست محیطی	
	ارتقاء آگاهی ها در مورد حفظ محیط زیست	
	ترویج الگوی مصرف صحیح	
ارتقاء سلامت عمومی	بهبود تندرستی	
	ارتقاء شاخص امید به زندگی	
	کاهش هزینه های درمان	
	مقابله با چاقی کودکان و بزرگسالان	
	تربیت نسل های فعال در جامعه	
	ارتقاء نشاط اجتماعی	
	سلامت ذهنی مطلوبتر	
گسترش تفریحات سالم		
کدها و مفاهیم کارکردهای سیاسی ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار در این بخش، پس از شناسایی ۱۳ کد مستقل و مرتبط سازی آنها، سه جدول ۳. کدها و مفاهیم کارکردهای سیاسی ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار		
مقوله	مفاهیم	کد
توسعه صلح	توسعه صلح	اشاعه صلح و دوستی
		مبارزه با نژادپرستی
		ترویج همزیستی
		تسهیل مراودات بین المللی
		مبارزه با خشونت و جنگ افروزی
توسعه سیاسی	افزایش مشارکت سیاسی	ترویج دموکراسی
		کسب کرسی های بین المللی
		ترویج مشارکت های مردمی
		تسهیل اجرای سیاست های ملی
		توسعه عزت نفس فردی و ملی
افزایش غرور ملی	افزایش غرور ملی	گسترش وفاداری ملی
		ترویج میهن دوستی
		توسعه اقتدار ملی

طبق جدول ۴، کارکردهای اقتصادی شامل ۱۵ کد می‌باشد که در سه مفهوم (کاهش فقر، اشتغال‌زایی، افزایش تولید ناخالص داخلی) طبقه‌بندی شده است و در نهایت این سه مفهوم تحت عنوان توسعه اقتصادی نام‌گذاری شد.

جدول ۴. کدها و مفاهیم کارکردهای اقتصادی ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار

مقوله	مفاهیم	کد
کاهش فقر		فعالیت‌های خیرخواهانه ورزشکاران
		ایجاد درآمد از طریق ورزش
		تشویق امور خیریه با استفاده از فعالیت‌های ورزشی
توسعه اقتصادی	اشتغال‌زایی	توسعه زیرساخت‌های ورزشی
		انجام رویدادهای ورزشی خیرخواهانه
		توسعه مسئولیت اجتماعی از طریق سازمان‌های ورزشی
توسعه اقتصادی	اشتغال‌زایی	توسعه گردشگری
		توسعه مشاغل
		توسعه خدمات ورزشی
افزایش تولید ناخالص داخلی		توسعه کسب و کارهای (صنایع) کوچک ورزشی
		افزایش تولید
		توسعه نیروی کار سالم و بهره‌ور
افزایش تولید ناخالص داخلی		جذب سرمایه‌گذاری
		توسعه صنایع مرتبط با ورزش
		افزایش درآمدهای ارزی

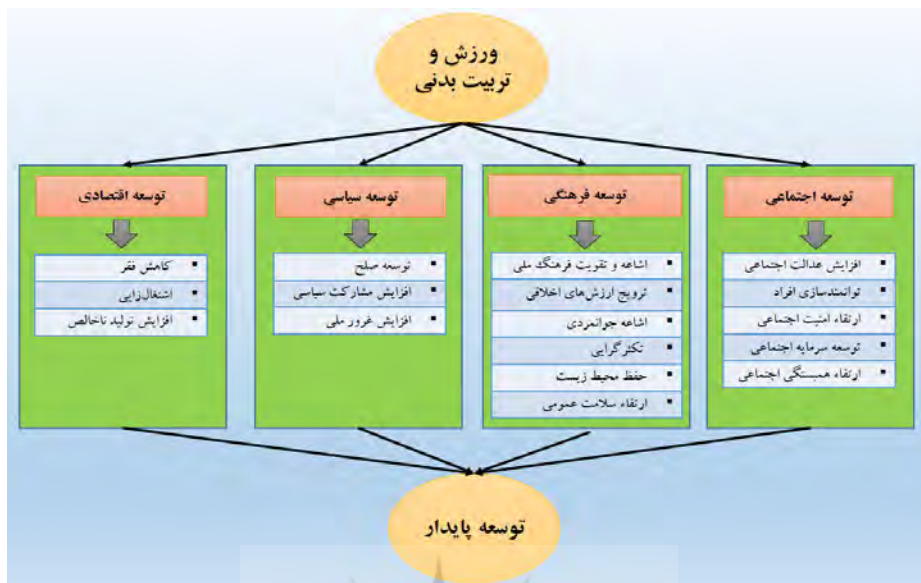
کارکردهای اجتماعی ورزش و تربیت بدنی در قالب ۲۱ کد مورد شناسایی قرار گرفته است. این کدها در پنج مفهوم (افزایش عدالت اجتماعی، توانمندسازی افراد، ارتقاء امنیت اجتماعی، توسعه سرمایه اجتماعی و ارتقاء همبستگی اجتماعی) طبقه‌بندی شده است و در نهایت این مفاهیم تحت عنوان توسعه اجتماعی نام‌گذاری شد.

جدول ۵. کدها و مفاهیم کارکردهای اجتماعی ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار

مقوله ها	مفاهیم	کد
توسعه اجتماعی	افزایش عدالت اجتماعی	توزیع امکانات و خدمات
		ترویج برابری
		ارائه فرصت‌های برابر
توسعه اجتماعی		عدم تبعیض
		آگاهی‌رسانی در مبارزات عدالت‌خواهی

توانمندسازی معلولین	
ارائه خدمات به افراد با نیازهای ویژه	
توانمندسازی بانوان	توانمندسازی افراد
توسعه مهارت‌ها و قابلیت‌ها مدیریتی، سازمانی و کاری	
افزایش قابلیت یادگیری و همچنین موفقیت تحصیلی	
کاهش جرم و جنایت	
فراهم‌سازی مکان‌هایی امن برای فعالیت‌های ورزشی	
افزایش قانون‌مداری	ارتقاء امنیت اجتماعی
توسعه امکانات رفاهی	
کاهش گرایش به مواد مخدر	
ایجاد هویت جمعی	
هم‌افزایی اجتماعی	توسعه سرمایه اجتماعی
ارتقای سطح انسجام اجتماعی	
بروز شخصیت اجتماعی	
توسعه همبستگی اجتماعی	
تقویت روح همبستگی ملی	
ارتقاء هویت محلی	ارتقاء همبستگی اجتماعی
ارتقاء هویت قومی	
کاهش از خود بیگانگی	
چهار مقوله توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی و ۱۷ مفهوم و در قالب شکل ۱، تدوین گردید.	در نهایت براساس نتایج تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل پژوهش حاضر، الگوی کارکردهای ورزش و تربیت‌بدنی در راستای توسعه پایدار ایران، شامل

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شکل ۱. الگوی جامع کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار ایران

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش تلاش گردید با استفاده از روش نظریه داده‌بنیاد، الگوی جامع کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار ایران طراحی و تدوین شود. در این الگو، کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار ایران در چهار مقوله (توسعه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی) و ۱۷ مفهوم و ۸۱ کد دسته‌بندی شد.

اولین دسته از ابعاد اصلی استخراج شده، توسعه اجتماعی است که دربرگیرنده پنج مفهوم افزایش عدالت اجتماعی، توانمندسازی افراد، ارتقاء امنیت اجتماعی، توسعه سرمایه اجتماعی، ارتقاء همبستگی اجتماعی بود. در مورد افزایش عدالت اجتماعی به عنوان اولین مقوله، همسو با تحقیق حاضر، وایل (۲۰۰۷) و لاونسن، (۲۰۰۵) بر توسعه عدالت اجتماعی از طریق ورزش و فعالیت بدنی

تاکید داشته‌اند (Lawson, 2005; Vail, 2007). همچنین شولنکورف (۲۰۱۲) و شیپوری و همکاران (۲۰۰۸) بیان داشته‌اند، ورزش و فعالیت بدنی می‌تواند به ایجاد ترویج ارزش‌های مشترکی که یکی از کارکردهای آن توسعه عدالت اجتماعی است کمک نماید (Schulenkorf, 2008; Shilbury, 2012). علاوه بر این لورمور و بی‌کام (۲۰۰۹) ورزش را برای کنترل و رفع تبعیض‌های جنسیتی عاملی مهم دانسته‌اند (Levermore, 2009). دومین مقوله مرتبط با مفهوم توسعه اجتماعی، توانمندسازی است. در تحقیقات همسو، کالتر (۲۰۰۷) و لورمور و بی‌کام (۲۰۰۹) بر افزایش عزت نفس به عنوان یکی از ابعاد توانمندسازی از طریق ورزش تاکید داشته‌اند (Coalter, 2007; Levermore, 2009). ایجاد فرصت برای توسعه مهارت‌های ارتباطی، اجتماعی و افزایش عزت نفس دختران و زنان و حضور آنها در جامعه از جمله مواردی است که می‌تواند از

و کاهش از خود بیگانگی به ارتقاء همبستگی اجتماعی کمک می‌کند. چالپ (۲۰۰۶) بر ورزش به عنوان عاملی جهت تقویت هویت جمعی و ملی تاکید دارد و محققانی از جمله اسکینر و همکاران (۲۰۰۸)؛ شولنکورف (۲۰۱۲)؛ ورزش را در ایجاد حس وحدت و توسعه انسجام عاملی کلیدی دانسته‌اند (Chalip, 2006; Schulenkorf, 2019; Skinner, 2008).

دومین دسته کارکردهای ورزش و تربیت‌بدنی در راستای توسعه پایدار ایران در الگوی نهایی این تحقیق مربوط به توسعه فرهنگی پایدار بود که مشتمل بر شش مفهوم ارتقاء سلامت عمومی، اشاعه فرهنگ ملی، ترویج ارزشهای اخلاقی، اشاعه جوانمردی، تکرارگری و حفظ محیط زیست می‌باشد. در زمینه سلامت عمومی باید گفت، تربیت‌بدنی و ورزش، با کارکردهایی از جمله بهبود تندرستی، ارتقاء شاخص امید به زندگی، کاهش هزینه‌های درمان، مقابله با چاقی کودکان و بزرگسالان، تربیت نسل‌های فعال در جامعه، ارتقاء نشاط اجتماعی، سلامت ذهنی مطلوب‌تر و گسترش تفریحات سالم منجر به توسعه سلامت عمومی و درمانی مردم می‌گردد. از تحقیقات همسو می‌توان به شولنکورف و سیفکن (۲۰۱۹) و ادواردز و کاسپر (۲۰۱۲) اشاره کرد (Edwards, 2012; Schulenkorf, 2019). در مورد مقوله‌ی ارزش‌های اخلاقی؛ یادگیری و انتقال فرهنگ‌ها و ارزش‌ها (مانند رقابت، هم‌آوردطلبی، سخت کوشی، صداقت، عدالت، همبستگی، مهربانی و دوستی) می‌تواند به توسعه این بخش کمک کند. همچنین ورزش با اشاعه فرهنگ نوع دوستی، ترویج فرهنگ پهلوانی، اشاعه عدالت و انصاف، اشاعه فرهنگ کمک‌رسانی و مبارزه با دوپینگ به اشاعه جوانمردی در جامعه

طریق ورزش و رویدادها و فعالیت‌های مختلف ورزشی رخ دهد (Brady, 2002). همچنین، توسعه توانایی رهبری و مدیریت از طریق مشارکت، مسئولیت‌پذیری و داوطلبی در فعالیت‌های ورزشی می‌تواند در جامعه، خصوصاً جوانان، تسری پیدا کند (Coakley, 2016). توسعه مهارت‌ها و قابلیت‌ها مدیریتی و سازمانی و کاری از جمله کارکردهای ورزش از نگاه اسکینر و همکاران (۲۰۰۸) نیز است. توسعه و به‌کارگیری مهارت‌های مختلف از طریق برگزاری رویدادها و یا در مدیریت زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی موردی در راستای توانمندسازی است که اسکینر و همکاران (۲۰۰۸) نیز بر آن تاکید دارند (Skinner, 2008). در ارتباط با ارتقاء امنیت اجتماعی، محققانی از جمله شولنکورف (۲۰۱۲) بر جایگاه تربیت‌بدنی و ورزش بر کاهش جرائم و رفتار ضداجتماعی و افزایش احترام به دیگران تاکید دارد (Schulenkorf, 2012). همچنین گلوور و باتز (۲۰۰۶) بیان داشته‌اند ورزش فضایی برای اشتراک و گفتگو و بستری برای ایجاد راه‌حل‌ها و روش‌های رفع آنها فراهم می‌کند (Glover, 2006). دیل و همکاران (۲۰۱۲) بر کاهش گرایش به مواد مخدر و مصرف الکل از طریق ورزش تاکید داشته‌اند (Diehl, 2012). در مورد توسعه سرمایه اجتماعی، همسو با پژوهش حاضر، محققانی (Brady, 2002; Schulenkorf, 2012; Skinner, 2008) عامل عامل سرمایه اجتماعی به عنوان یکی کارکردهای تربیت‌بدنی و ورزش در راستای ایجاد توسعه پایدار اجتماعی تاکید نموده‌اند. در زمینه ارتقاء همبستگی اجتماعی، باید گفت فعالیت‌های ورزشی با تقویت روح همبستگی ملی، توسعه همبستگی اجتماعی، ارتقاء هویت محلی و قومی

کمک می‌کند. کمیته بین‌المللی المپیک (۲۰۱۵)؛ و لورمور و بی‌کام (۲۰۰۹) همسو با تحقیق حاضر بر توسعه اخلاقی از طریق ورزش تأکید داشتند. در مورد اشاعه فرهنگ ملی، کارکردهایی از جمله تقویت هویت جمعی و ملی (Chalip, 2006; Coakley, 2016; (2012 Levermore, 2010; Schulenkorf, ایجاد دوستی و ارتباط بین طبقات مختلف جامعه و افراد با فرهنگ‌ها و مذاهب و طرز تفکرات مختلف (Skinner, 2008 Hayhurst, 2015; را می‌توان همسو با یافته‌های تحقیق حاضر نام برد. همچنین یافته‌های این تحقیق نشان داد فعالیت‌ها و ورودی‌های ورزشی با گسترش روابط بین فردی و جمعی، تقویت تنوع فرهنگی و تنوع قومیتی می‌تواند به مقوله تکثرگرایی بینجامد. همچنین (2006; Levermore, Glover, 2009) کارکردهایی مشابه و همسو با کارکردهای مستخرج از تحقیق حاضر هستند که همگی بر توسعه کثرت‌گرایی از طریق ورزش تأکید دارند. در مورد حفظ محیط‌زیست باید گفت ورزش و تربیت بدنی با کارکردهایی مانند ارتقاء آگاهی‌ها در مورد حفظ محیط‌زیست، انس با طبیعت و ترویج الگوی مصرف صحیح به حفظ محیط‌زیست کمک می‌کند. سومین بعد مستخرج از این پژوهش، توسعه اقتصادی بود. سه مفهوم اصلی (کاهش فقر، اشتغال‌زایی، و افزایش تولید ناخالص داخلی) به عنوان کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در این گروه و حوزه مفهومی در نظر گرفته شد. در مورد کاهش فقر باید گفت، ورزش و تربیت بدنی با مواردی از قبیل مسئولیت اجتماعی سازمان‌های ورزشی، انجام فعالیت‌های خیرخواهانه توسط ورزشکاران و سازمان‌های ورزشی، توسعه زیرساخت‌های ورزشی و ایجاد درآمد از طریق ورزش در راستای کاهش روند فقر در کشور موثر باشد. همسو با تحقیق حاضر، کمک به ریشه‌کنی فقر، مفهومی است که در تحقیقات (Bramwell, 1997; Levermore, 2009) بر آن تأکید شده است. در مورد اشتغال‌زایی، نتایج این تحقیق نشان داد توسعه مشاغل ورزشی، توسعه گردشگری، افزایش تولید، توسعه کسب و کارهای کوچک ورزشی و توسعه خدمات ورزشی از کارکردهای ورزش و تربیت بدنی هستند. جایتمن و اسکارتاسینی (۲۰۱۷) از تحقیقات همسو با این بخش هست (Jaitman, 2017). در مورد جذب سرمایه‌گذاری، افزایش میزان منابع و زیرساخت‌های ورزشی (Lawson, 2005)، افزایش حمایت‌های مالی از طریق نهادهای ملی و بین‌المللی موجود در ورزش (Hayhurst, 2015)، بهره‌وری در استفاده از منابع مالی، تجهیزات و زیرساخت‌ها، کاهش هزینه‌های سلامت به سبب کاهش ابتلا به بیماری‌های مختلف، کارایی بیشتر در فعالیت‌ها و برنامه‌ها (Jaitman, 2017)، سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی بیشتر در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های عمومی و امکان تخصصی ورزشی (Jaitman, 2017) از جمله کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای درآمدزایی و افزایش تولید ناخالص داخلی است که همسو با نتایج این بخش بود. سه مفهوم توسعه صلح، افزایش مشارکت و افزایش غرور ملی به عنوان کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در یک گروه و حوزه مفهومی در نظر گرفته شد و این سه مفهوم در قالب توسعه پایدار سیاسی به عنوان چهارمین بعد اصلی کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار مورد شناسایی قرار گرفت.

کمک می‌کند. کمیته بین‌المللی المپیک (۲۰۱۵)؛ و لورمور و بی‌کام (۲۰۰۹) همسو با تحقیق حاضر بر توسعه اخلاقی از طریق ورزش تأکید داشتند. در مورد اشاعه فرهنگ ملی، کارکردهایی از جمله تقویت هویت جمعی و ملی (Chalip, 2006; Coakley, 2016; (2012 Levermore, 2010; Schulenkorf, ایجاد دوستی و ارتباط بین طبقات مختلف جامعه و افراد با فرهنگ‌ها و مذاهب و طرز تفکرات مختلف (Skinner, 2008 Hayhurst, 2015; را می‌توان همسو با یافته‌های تحقیق حاضر نام برد. همچنین یافته‌های این تحقیق نشان داد فعالیت‌ها و ورودی‌های ورزشی با گسترش روابط بین فردی و جمعی، تقویت تنوع فرهنگی و تنوع قومیتی می‌تواند به مقوله تکثرگرایی بینجامد. همچنین (2006; Levermore, Glover, 2009) کارکردهایی مشابه و همسو با کارکردهای مستخرج از تحقیق حاضر هستند که همگی بر توسعه کثرت‌گرایی از طریق ورزش تأکید دارند. در مورد حفظ محیط‌زیست باید گفت ورزش و تربیت بدنی با کارکردهایی مانند ارتقاء آگاهی‌ها در مورد حفظ محیط‌زیست، انس با طبیعت و ترویج الگوی مصرف صحیح به حفظ محیط‌زیست کمک می‌کند. سومین بعد مستخرج از این پژوهش، توسعه اقتصادی بود. سه مفهوم اصلی (کاهش فقر، اشتغال‌زایی، و افزایش تولید ناخالص داخلی) به عنوان کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در این گروه و حوزه مفهومی در نظر گرفته شد. در مورد کاهش فقر باید گفت، ورزش و تربیت بدنی با مواردی از قبیل مسئولیت اجتماعی سازمان‌های ورزشی، انجام فعالیت‌های خیرخواهانه توسط ورزشکاران و سازمان‌های ورزشی، توسعه

و خصوصاً در تدوین برنامه هفتم توسعه هم در سطح کلان و هم در سطح برنامه توسعه ورزش کشور، می‌توان از نتایج این طرح استفاده نمود. از جمله محدودیت‌های این تحقیق شامل تاکید بر بخش کیفی. در نتیجه جهت اعتباریابی و مدلسازی نیاز به انجام یک تحقیق کمی است تا مدل و شاخص‌های مستخرج از این تحقیق در جوامع مختلف مورد آزمون و بررسی قرار گیرد. این تحقیق به شناسایی کارکردهای تربیت‌بدنی و ورزش در راستای توسعه پایدار پرداخته است. از آنجایی که این کارکردها نیاز به عملیاتی‌سازی و تعریف و تبیین تک به تک دارد، بنابراین بسیاری از کدهای شناخته شده در این پژوهش، خود موضوع یک پژوهش می‌باشد و نیاز است مکانیزم و نحوه کارکرد آن در توسعه پایدار مورد بررسی و مطالعه موردی قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

این مقاله، مستخرج از طرح پژوهشی مصوب پژوهشگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی است و نویسندگان بر خود واجب می‌دانند از حمایت‌های این پژوهشگاه و از همه افرادی که در فرآیند پژوهش همکاری داشته‌اند، کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورند.

منابع

- Arnaud, P. (2013). Sport—a means of national representation. In *Sport and international politics* (pp. 15-25): Routledge.
- Beutler, I. (2008). Sport serving development and peace: Achieving the goals of the United Nations through sport. *Sport in society*, 11(4), 359-369.

در این رابطه نتایج این تحقیق نشان داد فعالیت‌های ورزشی با ترویج میهن دوستی، گسترش وفاداری ملی، توسعه عزت نفس فردی و ملی و توسعه اقتدار ملی به افزایش غرور ملی می‌انجامد. تقویت هویت جمعی و ملی (Coakley, 2016)، ایجاد حس وحدت (Cha, 2009) بیان و نمایش قدرت و نیروی کشور به جهان بیرون و تقویت نفوذ سیاسی کشور و بهبود جایگاه سیاسی فردی و جمعی (Green, 2004) از نتایج همسو با این تحقیق بودند. در رابطه با افزایش مشارکت سیاسی نتایج این تحقیق نشان داد فعالیت‌های ورزشی با ترویج مشارکت‌های مردمی، کسب کرسی‌های بین‌المللی، ترویج دموکراسی و تسهیل اجرای سیاست‌های ملی می‌تواند به افزایش مشارکت سیاسی بینجامد. در این راستا، محققانی از جمله شولنکورف (۲۰۱۲)؛ اسکینر و همکاران (۲۰۰۸) بر کارکرد ورزش و تربیت‌بدنی در راستای تقویت مشارکت سیاسی- اجتماعی تاکید نموده‌اند (2008 Schultenkorf, 2012; Skinner,). در رابطه با توسعه صلح نتایج این تحقیق نشان داد فعالیت‌های ورزشی با ترویج همزیستی، مبارزه با نژادپرستی، اشاعه صلح و دوستی، مبارزه با خشونت و جنگ‌افروزی و تسهیل مراودات بین‌المللی می‌تواند به توسعه صلح کمک کند. دارنل و همکاران (۲۰۱۹) و گویلانوتی (۲۰۱۹) از جمله تحقیقات همسو بودند (Darnell, 2019; Giulianotti, 2019).

در مجموع، مدل تدوین شده در این پژوهش، می‌تواند به عنوان یک چارچوب هدایت‌کننده در راستای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های کلان در حوزه توسعه پایدار در کشور مورد استفاده قرار گیرد. از سویی دیگر، در برنامه‌های توسعه کشور،

- Diehl, K., Thiel, A., Zipfel, S., Mayer, J., Schnell, A., & Schneider, S. (2012). Elite adolescent athletes' use of dietary supplements: characteristics, opinions, and sources of supply and information. *International journal of sport nutrition and exercise metabolism*, 22(3), 165-174.
- Edwards, M., & Casper, J. (2012). Sport and health. *Sociology of sport and physical activity*, 69-98.
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J., & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: informing development of a conceptual model of health through sport. *International journal of behavioral nutrition and physical activity*, 10(1), 1-21.
- Gibson, H. J., Kaplanidou, K., & Kang, S. J. (2012). Small-scale event sport tourism: A case study in sustainable tourism. *Sport management review*, 15(2), 160-170.
- Giulianotti, R., Coalter, F., Collison, H., & Darnell, S. C. (2019). Rethinking Sportland: A new research agenda for the Sport for Development and Peace sector. *Journal of Sport and Social Issues*, 43(6), 411-437.
- Glover, T. D., & Bates, N. R. (2006). Recapturing a sense of neighborhood since lost: Nostalgia and the formation of First String, a Community Team Inc. *Leisure Studies*, 25(3), 329-351.
- Brady, M., & Khan, A. B. (2002). Letting Girls Play: The Mathare Youth Sports Association's Football Program for Girls.
- Bramwell, B. (1997). A sport mega-event as a sustainable tourism development strategy. *Tourism recreation research*, 22(2), 13-19.
- Chalip, L. (2006). Towards social leverage of sport events. *Journal of Sport & Tourism*, 11(2), 109-127
- Clutterbuck, R., & Doherty, A. (2019). Organizational capacity for domestic sport for development. *Journal of Sport for Development*, 7(12), 16-32.
- Coakley, J. (2016). Positive youth development through sport: Myths, beliefs, and realities. In *Positive youth development through sport* (pp. 21-33). Routledge.
- Coalter, F. (2007). Sports clubs, social capital and social regeneration: 'ill-defined interventions with hard to follow outcomes'?. *Sport in society*, 10(4), 537-559.
- da Silva, E. G. B., & da Silva, L. B. (2019). Landmarks in relation to sustainable development and the growing environmental emphasis in sport mega-events. *PASOS: Revista de Turismo y Patrimonio Cultural*, 17(1), 179-192.
- Darnell, S. C., Field, R., & Kidd, B. (2019). Conclusion: The Institutionalization of Sport-for-Development. In *The History and Politics of Sport-for-Development* (pp. 295-315). Palgrave Macmillan, London.

- Lawson, H. A. (2005). Empowering people, facilitating community development, and contributing to sustainable development: The social work of sport, exercise, and physical education programs. *Sport, education and society*, 10(1), 135-160.
- Levermore, R. (2008). Sport: a new engine of development?. *Progress in development studies*, 8(2), 183-190.
- Levermore, R. (2010). CSR for development through sport: Examining its potential and limitations. *Third world quarterly*, 31(2), 223-241.
- Levermore, R., & Beacom, A. (2009). Sport and development: Mapping the field. In *Sport and international development* (pp. 1-25). Palgrave Macmillan, London.
- Loland, S. (2006). Olympic sport and the ideal of sustainable development. *Journal of the Philosophy of Sport*, 33(2), 144-156.
- Rabbani, R., Purafkari, N. Ketabi, M., & Raoufi, M. (2009). A Study of Socio-Cultural Obstacles of Development with Emphasis on. *Journal of Applied Sociology*, 20(3), 135-157. [Persian] .
- Radicchi, E. (2013). Tourism and sport: Strategic synergies to enhance the sustainable development of a local context. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 57(1), 44-57
- Ramzaninejad, R., hozhabri, K. (2017). Basic Facts of Sports Development and Their Applications in Sport of Iran. *Majlis*
- Green, M. (2004). Power, policy, and political priorities: Elite sport development in Canada and the United Kingdom. *Sociology of sport journal*, 21(4), 376-396.
- Hayhurst, L. M., Kay, T., & Chawansky, M. (Eds.). (2015). *Beyond sport for development and peace: Transnational perspectives on theory, policy and practice*. Routledge.
- Hinch, T., & Ito, E. (2018). Sustainable sport tourism in Japan. *Tourism Planning & Development*, 15(1), 96-101.
- Houlihan, B., & White, A. (2003). *The politics of sports development: development of sport or development through sport?*. Routledge.
- Jagemann, H. (2004). Sports and the environment: ways towards achieving the sustainable development of sport. *The Sport Journal*, 7(1).
- Jaitman, L., & Scartascini, C. (2017). *Sports for development*. Washington, DC: Inter-American Development Bank.
- Kiani, M., Nazari, L., & Shahbazzpour, L. (2019). Sport Tourism and Sustainable Local Development for Host Cities for Sporting Events. *American Journal of Sports Science*, 7(1), 7-10.
- Kirkpatrick, C., (2006) Development of criteria to assess the effectiveness George of national strategies for sustainable development. *Natural Resources Forum*, 30(2), pp.146-157.

sport: Building social capital in disadvantaged communities. Sport management review, 11(3), 253-275.

- Turner, R. K. (1993). Sustainable environmental economics and management: principles and practice. Belhaven Press.
- Vail, S. E. (2007). Community development and sport participation. Journal of sport management, 21(4), 571-596.
- Zahedi, S. A. (2011). Globalization and sustainable development. Strategic Studies in Globalization, 2(3), 1-18.
- and Rahbord, 24(91), 233-263. [Persian] .
- Redclift, M. (1994). Sustainable development: Economics and the environment. Strategies for Sustainable Development: Local Agendas for the Southern Hemisphere (eds.), Redclift, Michael y Colin Sage, 17-34.
- Redeker, R. (2008). Sport as an opiate of international relations: The myth and illusion of sport as a tool of foreign diplomacy. Sport in Society, 11(4), 494-500.
- Schinke, R. J., Hanrahan, S. J., Eys, M. A., Blodgett, A., Peltier, D., Ritchie, S. D., & Enosse, L. (2008). The development of cross-cultural relations with a Canadian Aboriginal community through sport research. Quest, 60(3), 357-369.
- Schulenkorf, N. (2012). Sustainable community development through sport and events: A conceptual framework for sport for development projects. Sport management review, 15(1), 1-12.
- Schulenkorf, N., & Siefken, K. (2019). Managing sport-for-development and healthy lifestyles: The sport-for-health model. Sport Management Review, 22(1), 96-107.
- Shilbury, D., Sotiriadou, K. P., & Green, B. C. (2008). Sport development. Systems, policies and pathways: An introduction to the special issue. Sport management review, 11(3), 217-223.
- Skinner, J., Zakus, D. H., & Cowell, J. (2008). Development through

The functions of Sport and Physical Education for Iran's Sustainable Development (A Grounded Theory model)

Ghorbani Mohammad Hossein. ^{*1}, Safari Jafarloo Hamid Reza. ²

Received: Oct 10, 2019

Accepted: Jan 7, 2020

Abstract

Objective: The purpose of the present study was to develop a comprehensive model of sport and physical education functions for sustainable development in Iran.

Methodology: This research was a qualitative study. In the qualitative part, the sample was consisted of 21 expert persons in the field of sustainable development in sports who were selected using both theoretical and snowball sampling methods. Exploratory interview were used for data collection. In the process of analysis, the interviews data were analyzed in three stages of open, axial selective coding.

Results: According to the research findings, 729 conceptual labels were written out of which 81 were identified as functions of sport and physical education for sustainable development. In the next step, this cods also summarized in 17 categories. These categories ultimately formed the four concepts of social, cultural, political and economic development functions

Conclusion: Sport and physical activity can be viewed as a powerful and effective lever in Iran's sustainable development and the model derived from this research can serve as a guiding framework for macro planning and policy making which would be used in the field of sustainable development, especially in the formulation of development programs at both the macro and national level

Keywords: sport, physical education, sustainable development, social, cultural, political and economic development

1. Assistant Professor, Sport Sciences Research Institute, Tehran, Iran, 2. Assistant Professor, Jahrom University, Jahrom, Iran

* Corresponding author's e-mail address: ghorbani.moho@gmail.com